

Sygn. akt II AKa 401/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 marca 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA – Ewa Jethon

Sędziowie: SA – Marzanna A. Piekarska – Drązek

SA – Dorota Tyrła (spr.)

Protokolant: sekr. sąd. Adriana Hyjek

przy udziale Prokuratora Gabrieli Marczyńskiej – Tomali

po rozpoznaniu w dniu 8 marca 2022 r.

sprawy:

B. E.

syna M. i Ż.

urodz. (...) w T. (Republika Gruzji)

oskarżonego z art. 13§1 k.k. w zw. z art. 148§1 k.k. w zb. z art. 156§1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k. w zw. z art. 31§2 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie

z dnia 24 maja 2021 r., sygn. akt V K 210/20

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. zwalnia oskarżonego B. E. w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów postępowania odwoławczego, wydatkami obciążając Skarb Państwa;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz r.pr. C. K. Radcy Prawnego w W. kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych – w tym zawierającą 23 % VAT – z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu B. E. w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 401/21

Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	I	
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

**wyrok Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie z dnia 24 maja 2021 r.,
sygn. akt V K 210/20**

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w części

w całości

#

co do winy

#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
<i>1.3.2. Podniesione zarzuty</i>		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	

#	brak zarzutów	
---	---------------	--

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

Sąd Apelacyjny nie przeprowadzał postępowania dowodowego

<u>2.1.1. Fakty uznane za udowodnione</u>					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
<u>2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione</u>					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów

Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

<u>2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</u>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
	1) Obraza przepisów postępowania w stopniu mającym wpływ na treść wyroku 2) Niewyjaśnienie wszystkich okoliczności sprawy 3) Wadliwie przyjęta w ślad za prokuraturą kwalifikacja prawna czynu 4) Rażąca surowość i niewspółmierność orzeczonej kary pozbawienia wolności i orzeczonej nawiązki	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
Apelacja obrońcy oskarżonego jest bezzasadna. W pierwszym jednak		

rzędzie przypomnieć należy, że apelacja winna być zredagowana w taki sposób, aby nie tylko spełniała warunki formalne dla pisma procesowego, ale również określone w rozdziale 49 Kodeksu postępowania karnego – dotyczy to w szczególności środka odwoławczego pochodzącego od podmiotu fachowego, którym jest obrońca oskarżonego. W myśl bowiem art. 427§2 k.p.k. na podmiocie kwalifikowanym spoczywa obowiązek oprócz wskazania zaskarżonego rozstrzygnięcia lub ustalenia, także podania, czego skarżący się domaga, zawierać wskazanie zarzutów stawianych rozstrzygnięciu oraz uzasadnienie. W niniejszej sprawie apelacja jest niezwykle lakoniczna, a wręcz ogólnikowa. I choć spełnia minimum warunków formalnych – to redakcja i zawartość merytoryczna skargi odwoławczej świadczy o nie do końca prawidłowym rozumieniu przez skarżącego obrońcę zasad i norm obowiązujących w procesie karnym. Podkreślenia wymaga zatem, że powyższa „lakoniczność” apelacji obrońcy oskarżonego przekłada się wprost na stopień szczegółowości rozważań sądu odwoławczego. Uzależniony jest on bowiem od jakości wywodów zawartych w uzasadnieniu wyroku Sądu pierwszej instancji oraz we wniesionym środku odwoławczym. Obrońca oskarżonego zarzucając obrazę przepisów prawa procesowego mającą wpływ na treść wyroku winien zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 438 pkt 2 k.p.k. wskazać w zarzucie precyzyjnie, które normy procesowe i w jaki sposób zostały przez Sąd I instancji naruszone, a w efekcie jaki wpływ na treść wyroku miało powyższe naruszenie.

Uzasadnienie apelacji z kolei służy przedstawieniu argumentacji na poparcie dostrzeżonego uchybienia, które zostało ujęte w sformułowanym zarzucie. Naruszenie przepisów postępowania ujęte przepisem art. 438 pkt 2 k.p.k. może nastąpić nie przy każdej jego obrazie – a jedynie wówczas, gdy obraza ta mogła mieć wpływ na orzeczenie. Wymaga to więc oceny indywidualnej na tle okoliczności konkretnego przypadku.

Tymczasem w niniejszej sprawie dopiero analiza treści zarzutów w powiązaniu z uzasadnieniem apelacji wskazuje, że skarżący nie zgadza się z dokonaną przez Sąd I instancji oceną tak wyjaśnień oskarżonego, pokrzywdzonego R. S. (1) oraz przesłuchanych w sprawie świadków – bez konkretnego wykazania istoty dowolności tej oceny, co w żaden sposób nie świadczy o naruszeniu przez Sąd Okręgowy art. 7 k.p.k.

Już na wstępie stwierdzić należy, że wbrew twierdzeniom skarżącego ocena dowodów dokonana przez organ a quo jest wszechstronna, pełna, logiczna i wsparta zasadami doświadczenia życiowego, a tym samym w pełni odpowiada wymogom nałożonym przez reguły z art. 7 k.p.k., zaś skarżący w zarzutach apelacji kwestionujących prawidłowość tejże oceny nie przedstawił merytorycznych argumentów podważających jej trafność. Tym samym nie można ich ocenić inaczej niż jako polemika z prawidłowymi ustaleniami Sądu I instancji. I tak:

1) We wniesionej apelacji nie przekazuje obrońca żadnych argumentów, które mogłyby przekonać do zasadności jego tezy,

że Sąd a quo błędnie ocenił depozycje oskarżonego, gdyż nie dał wiary części jego wyjaśnień. Wbrew twierdzeniom skarżącego obrońcy ocena wyjaśnień oskarżonego dokonana przez Sąd I instancji jest prawidłowa. Trafnie wskazał Sąd Okręgowy, że wyjaśnienia B. E. w konfrontacji z zeznaniami świadków słuchanych w sprawie wskazują, że nie można uznać za wiarygodne wyjaśnień oskarżonego złożonych na etapie postępowania sądowego. Wyjaśnień tych nie można także uznać za konsekwentne – skoro w postępowaniu sądowym oskarżony podał nowe okoliczności związane z przebiegiem zdarzenia odnoszące się do agresywnego zachowania pokrzywdzonego w postaci uderzenia pękiem kluczy B. E.. Prowadzi to do słusznego wniosku, że zmiany wyjaśnień oskarżonego nie można traktować inaczej niż jako przyjętej linii obrony. Brak jest podstaw do uznania, że doszło do zaistnienia warunków do przyjęcia obrony koniecznej – co wywodzi w sposób dowolny obrońca. Powyższe twierdzenie stoi w całkowitej sprzeczności z zeznaniami pokrzywdzonego R. S. (2), a te słusznie zostały uznane przez Sąd Okręgowy jako wiarygodne.

2) Kwestionowanie przez obrońcę oskarżonego oceny dowodu z zeznań świadka R. S. (1) jest bezzasadne. Kontrola odwoławcza dokonana przez Sąd Apelacyjny potwierdza, że zeznania te są logiczne, stanowcze i konsekwentne. Przede wszystkim zaś korespondują z innymi dowodami zgromadzonymi w sprawie. Zbędne jest powtarzanie analizy składanych przez pokrzywdzonego zeznań i dokonanych ocen Sądu I instancji

– bowiem w pełni podzielić należy argumentację Sądu meriti zaprezentowaną w pisemnych motywach wyroku, która jest pełna, klarowna i uwzględnia całokształt okoliczności sprawy. Przy ocenie tego dowodu nie doszło do obrazy art. 7 k.p.k. czy art. 410 k.p.k. Brak jakiegokolwiek uzasadnienia tego zarzutu nie pozwala na jego merytoryczną ocenę.

3) Nie budzi zastrzeżeń ocena przesłuchanych w sprawie świadków. Argumentacja skarżącego obrońcy sprowadza się w istocie do twierdzenia, że wymienieni świadkowie „są zależni do tego pokrzywdzonego w bieżącej pracy i będącymi w jego zespole i od niego zależni”. Takie twierdzenie nie może przynieść zamierzonego skutku – skoro obrońca nie wykazał, by powyższa okoliczność rzeczywiście ważyła na ocenie wiarygodności świadków. Fakt, że zarówno pokrzywdzony, jak i świadkowie przesłuchani w sprawie byli sobie znani, że razem pracowali i pokrzywdzony niejako nadzorował jakość wykonywanych prac tak przez oskarżonego, jak i świadków G. S., A. K., A. W. i J. Z. nie przesądza o tym, że zeznania te nie są obiektywne i istnieją przesłanki do zakwestionowania na tylko tej podstawie wiarygodności tychże dowodów. Sąd Apelacyjny konfrontując oceny Sądu I instancji ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym stwierdza, iż prawidłowo Sąd I instancji skonstatował, że skoro zeznania wymienionych świadków są jasne, konsekwentne i zbieżne ze sobą, a równocześnie wzajemnie się uzupełniają, a ponadto znajdują uzupełnienie w dowodach materialnych to nie istnieją żadne racjonalne przyczyny, aby

ewentualnie uznać, że wymienieni świadomie złożyli nieprawdziwe zeznania na niekorzyść oskarżonego. Fakt, że świadkowie wymienieni nie widzieli całości zdarzenia – nie oznacza, że zeznawali oni „mało konkretnie”. Wręcz przeciwnie – przyznanie powyższego faktu przez świadków wręcz podnosi ich wiarygodność, bowiem wskazuje, iż nie uzupełniali dowolnie swoich depozycji o treści im znane jedynie z relacji innych osób. Kontrola odwoławcza nie potwierdziła, by istniała zarzucana przez obrońcę rozbieżność w zeznaniach wymienionych świadków pomiędzy ich relacjami dotyczącymi przebiegu zdarzenia złożonymi na etapie postępowania przygotowawczego i w toku postępowania sądowego.

4) Wbrew twierdzeniom obrońcy nie ma znaczenia w sprawie argument, że „oskarżony miał utrudnioną sytuację dowodową”, „była widoczna przewaga dowodowa (...) w przedstawianiu zdarzeń z 13 maja 2020 r.” W procesie dowodzenia nie ma zastosowania rzymska zasada „jeden świadek żaden świadek”. Ważna jest nie liczba czy rodzaj uzyskanych dowodów, ale ich wartość w świetle całokształtu materiału dowodowego. Oznacza to, że w sytuacji wielości dowodów, gdy tylko jeden z nich obciąża oskarżonego, możliwe jest wydanie orzeczenia uznającego jego winę jedynie wówczas, gdy dowód ten nie jest sprzeczny z innymi dowodami, którym sąd nadał walor wiarygodności (Hofmański, Sadzik, Zgryzek, Kodeks, t. 1, 2011, s. 99–102, a także: Świecki Dariusz (red.), Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz aktualizowany; opublikowano: LEX/el. 2022).

5) W niniejszej sprawie stwierdzić należy, że w konsekwencji prawidłowych wniosków wywiedzionych z właściwie ocenionych dowodów oraz uwzględnienia wszystkich wynikających z tych dowodów okoliczności Sąd meriti poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne przekładające się na zespół znamion czynu przypisanego oskarżonemu w wyroku z art. 13§1 k.k. w zw. z art. 148§1 k.k. w zb. z art. 156§1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k. w zw. z art. 31§2 k.k.

6) Postawienie zarzutu obrazy prawa materialnego jest możliwe jeśli skarżący nie kwestionuje dokonanych przez Sąd ustaleń faktycznych. Na stan faktyczny sprawy składają się nie tylko okoliczności strony przedmiotowej (czynności wykonawcze sprawcy, skutek przestępczy, okoliczności czasu, miejsca lub sposobu działania, przedmiot czynności wykonawczej, itp.) ale też okoliczności natury podmiotowej (sensu largo): osoba sprawcy, pokrzywdzonego, prawnokarny, relewantny stosunek psychiczny sprawcy do czynu (tak przykładowo: wyrok SA w Lublinie z dnia 22.04.1999 r., II AKa 63/99). W takiej zatem sytuacji, gdy skarżący kwestionuje np. zamiar sprawcy prawidłowo zredagowany zarzut winien kwestionować ustalenia faktyczne, a nie dotyczyć obrazy prawa materialnego. W realiach niniejszej sprawy przyjęta kwalifikacja prawna czynu przypisanego oskarżonemu w wyroku odpowiada ustaleniom faktycznym – tym samym nietrafny jest stawiany orzeczeniu zarzut, iż działanie oskarżonego wyczerpywało „popelnienie czynu

z art. 157§1 k.k. z zamiarem ewentualnym, z usiłowaniem a nawet popełnienie tego przestępstwa jako spowodowanie przez oskarżonego innego niż określone w art. 156§1 k.k. uszkodzenia ciała”. W realiach niniejszej sprawy jako polemikę z ustaleniami Sądu I instancji uznać należy wywody skarżącego obrońcy, iż przypisanemu oskarżonemu w wyroku ewentualnemu zamiarowi zabójstwa z art. 148§1 k.k. przeczy fakt jego przyjazdu „w pojedynkę”, „do miejsca pracy pokrzywdzonego” po to „by mścić się na byłym przełożonym”. Obrońca pomija, że w żadnym zakresie Sąd I instancji takich ustaleń nie poczynił, o czym świadczy treść pisemnych motywów wyroku.

7) Zarzut rażącej niewspółmierności kary zawarty w apelacji obrońcy nie jest trafny i zasadny. Orzeczona kara jest adekwatna zarówno do stopnia winy oskarżonego jak również stopnia społecznej szkodliwości przypisanego B. E. czynu oraz uwzględnia w sposób właściwy cele i dyrektywy wymiaru kary określone w art. 53 k.k. Podkreślenia przy tym wymaga, że orzekając o karze Sąd I instancji uwzględnił jako okoliczności łagodzące dotychczasową niekaralność oskarżonego oraz uznał, że zachodzą podstawy do nadzwyczajnego złagodzenia kary z uwagi na treść opinii sądowo psychiatrycznej, w świetle której oskarżony w czasie popełnienia zarzucanych mu czynów nie mógł w pełni rozpoznać w pełni ich znaczenia i pokierować swoim postępowaniem z uwagi na rozpoznany u niego zespół stresu bojowego oraz zmiany organiczne (...) (art. 31§2 k.k.).

8) Nie można także tracić z pola widzenia, iż pokrzywdzony R. S. (3) złożył w sprawie wnioski w którym zawarł żądanie orzeczenia obowiązku naprawienia szkody poprzez orzeczenie kwoty 30 tys. zł, na którą składa się kwota 25 tys. zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwota 5 tys. zł tytułem odszkodowania (vide k. 316). Tym samym orzeczenie w trybie art. 46§2 k.k. nawiązki jest w pełni prawidłowe – w sprawie doszło do skazania za przestępstwo, w którym zaistniała szkoda i nie została zrekompensowana w momencie orzekania, zaś pokrzywdzony złożył skuteczny wniosek (art. 46§1 k.k.). Wykazane przez Sąd I instancji trudności, które powstały w zakresie udowodnienia jej wysokości uprawniały także Sąd do orzeczenia nawiązki, która jest rodzajem "zryczałtowanego naprawienia szkody". Wysokość orzeczonej nawiązki nie budzi zastrzeżeń, bowiem jest współmierna do doznanej przez pokrzywdzonego szkody i krzywdy.

Wniosek

O zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie, przy zmienionej kwalifikacji prawnej, kary w wysokości nie przekraczającej 1 roku 6 miesięcy pozbawienia wolności z zaniechaniem orzekania nawiązki

#zasadny
#częściowo zasadny
#niezasadny

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.

Trafność rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego i bezpodstawność zarzutów zawartych w apelacji obrońcy oskarżonego skutkowałą

brakiem podstaw do uwzględnienia wniosków końcowych dotyczących sposobu rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy przez Sąd odwoławczy.

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
1.	Brak
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
5. ROZSTRZYGNIECIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
<i>5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</i>	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy
<i>Całość rozstrzygnięcia Sądu I instancji</i>	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
Sąd Okręgowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne w oparciu o swobodną ocenę dowodów, dokonał właściwej oceny prawnej ustalonego zachowania oskarżonego, wymierzył oskarżonemu karę pozbawienia wolności, która nie nosi cech rażącej surowości. Orzeczona w sprawie na podstawie art. 46§2 k.k. nawiązka jest współmierna do doznanej przez pokrzywdzonego szkody. W związku z tym zaskarżony wyrok należało utrzymać w mocy.	
<i>5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</i>	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
Nie dotyczy	

Zwiążle o powodach zmiany	

<u>5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</u>		
<u>5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia</u>		
Nie dotyczy		
1.1.		# art. 439 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia		
<u>5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania</u>		
Brak		

<u>5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku</u>		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
	Brak	
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
	Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. z uwagi na sytuację materialną oskarżonego oraz wykonanie obowiązku naprawienia szkody zwolniono go od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych w postępowaniu odwoławczym (art. 624 § 1 k.p.k.).

7. PODPIS
Dorota Tyrała Ewa Jethon Marzanna A. Piekarska – Drażek

<u>1.3. Granice zaskarżenia</u>		
Kolejny numer załącznika	I	
Podmiot wnoszący apelację	Obrońca oskarżonego	
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	wyrok Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie z dnia 24 maja 2021 r., sygn. akt V K 210/20	
<u>1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia</u>		

# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
<u>1.3.2. Podniesione zarzuty</u>			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych		

	przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
<i>1.4. Wnioski</i>			
#	Uchylenie	#	zmiana